

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı *Sayın Süleyman SOYLU* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Mahmut TOĞRUL

Gaziantep Milletvekili

Türkiye'de Cemevi inşa eden ilk Belediye olarak tarihe geçen Diyarbakır Büyükşehir Belediyesinin o dönem başkanı olan Osman Baydemir'e, 'Laik Devlet sisteminde, din, kamu hizmeti olarak kabul edilemez denilerek 6 aydan 2 yıla kadar hapisle yargılanması' için fezleke düzenlenmiştir. Fezleke Osman Baydemir'in Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı olduğu 2012 yılında belediye tarafından Diyarbakır'da inşa edilen binanın Pir Sultan Abdal Kültür Derneği'ne (PSAKD) Cemevi için tahsis edilmesi devletin laiklik ilkesine uygun olmadığı belirtilmiştir.

'Kamu gücünü elinde bulunduran resmi kurumlar, özellikle de yerel yönetim birimleri olan belediyelerin sadece bir cemaatin, mezhebin ihtiyaçlarına yönelik kurallar geliştiremeyeceği ve düzenlemeler yapamayacağı' savunulan fezleke, laik devlet sisteminde hukuka aykırı olarak geliştirilen bir eylemin, mevcut anayasal sistemin "teokratik" bir yapıya dönüştürülmesine yönelik bir eylem olduğu iddia edilmiştir.

Fezleke ayrıca binanın Cemevine tahsis edilmesi sırasında imzalanan protokolde var olan "Bu protokolün uygulanması sırasında ortaya çıkacak uyuşmazlıklar öncelikle taraflarca Alevi inancının gereği olarak Cem'e gidilerek diyalogla çözülecektir. Diyalogla bir sonuca varılmaması halinde Diyarbakır Büyükşehir Belediyesince verilen karar geçerli olacaktır" maddesine de dikkat çekerek, bunun laik devlet anlayışı ve Anayasa'da belirtilen "Devletin nitelikleri" başlığı ile bağdaşmadığı ileri sürülmüştür.

Bu bağlamda;

- 1- Türkiye'de kaç Cemevi bulunmaktadır? Bu Cem evlerinden kaç Alevi yurttaşlarımızın kendi olanakları ve resmi kurumlarca yapılmıştır?
- 2- Resmi kurumlar tarafından ve resmi kurumların desteği ile yapılan Cem evleri hangi protokol ve sözleşmelere dayanılarak yapılmaktadır? Belediye gibi özerk yapıya sahip

olan tüzel kurumlar tarafından yapılan Cemevleri hangi sözleşmeye dayanılarak yapılmaktadır?

- 3- Cemevlerinin yapımında belediyeler tarafından imzalanan sözleşmelerden kaç hakkında Laiklik ilkesinin ihlal edildiği düşünülerek dava açılmıştır?
- 4- Türkiye'nin birçok farklı kentinde Belediyeler tarafından Cemevleri yapılmakta ve Cemevlerinin yapımına katkı sunulmakta iken Diyarbakır'da yapılan Cemevi ile ilgili özellikle böyle bir karar alınmasının nedeni nedir? Diğer belediyeler hakkında neden böyle yaptırımlar uygulanmamaktadır?
- 5- Merzifon Oymaağaç köylülerine Amasya Valisi tarafından, 'Cemevinin yanına Cami yaparsanız destek veririm' diye şarta bağlayan Vali de, sizce suç işleyerek Laiklik ilkesini ihlal etmiş midir? Söz konusu Vali hakkında da yasal işlem başlatıldı mı?
- 6- Belediyelerin mücavir alan sınırları içerisinde bu tarz sözleşmeler yapma yetkisi var iken ve sözleşme 2012 yılında imzalanmış olmasına ve 2012 'den bu yana Diyarbakır büyükşehir belediyesi birçok denetime tabi tutulurken sorun olduğu düşünülen söz konusu madde hakkında neden bir soruşturma başlatılmamıştır? Soruşturmanın özellikle HDP milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması için başlatılan seferberlik anına denk getirilmiş olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?
- 7- Ülkede Laiklik mücadelesini en çok veren kesim Aleviler iken, Anayasanın 24 maddesi zorunlu din dersi ve 136'ncı Diyanet İşleri Başkanlığı maddesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmelerine aykırı bir şekilde ve tüm imkânlar sadece Sunni Hanefi mezhebine sunuluyor iken böylesi bir yaklaşım ve fezleke hazırlanması, toplum vicdanının da bir yara açmış olmamakta mıdır?
- 8- Kanun ve yasalar çoğu zaman dayanak olarak toplumun örf adetlerini de dikkate alıyorken ve kanunlar bu şekilde de oluşabiliyorken, Alevi inancı gereği Rızalık alma ve çıkan sorunların diyalogla çözülmesi toplumsal bir sözleşme niteliği taşıyorken böylesi bir sözleşmenin suç unsuru olarak görülmesinin nedeni nedir?